

Marnix College

Informatieboek

Examen 2023

MARNIX COLLEGE

Protestants Christelijke School voor V.S.B.O. te Curaçao
locatie Rio Canario, Kaya Wladimir R.R. "Coco" Balentien 1
locatie Cas Corá, Cas Coráweg z/n,
telefoonnummer: T. +5999 737-8440
e-mail MACR: infomacr@vpco.org
e-mail MACC: infomacc@vpco.org

Aan de ouders/verzorgers van de examenkandidaten 2023

Willemstad, 4 mei 2023

Geachte ouder/verzorger,

Het Centraal Examen staat voor de deur! Middels dit schrijven willen wij uw aandacht vragen voor de volgende data i.v.m. organisatorische zaken v.w.b. het examengebeuren.

Belangrijke data i.v.m. organisatorische zaken v.w.b. het examengebeuren:

Datum	Omschrijving
17 april t/m 5 mei	Centraal Schriftelijk en Praktijk Examen Eerste tijdvak
18 april t/m 26 april	Examenkandidaten TKL hebben facultatief een examentraining i.v.m. voorbereiding voor het examen.
26 april	Uitreiking SE lijsten 4TKL (Controleer of naam correct staat hierop)
2 mei t/m 5 mei	Examentraining ter voorbereiding van examen
8 mei t/m 25 mei	Centraal Schriftelijk Examen Tijdvak 1 (zie examenrooster)
25 mei	UITSLAG: Eerste tijdvak CSPE (4PBL en 4PKL)
25 mei	Boeken inleveren (zie overzicht)
26 mei	Boeken inleveren (zie overzicht)
26 mei	Herkansingsbrieven CSPE tijdvak 2
1 t/m 7 juni	Herkansing CSPE (4PBL en 4PKL)
14 juni	UITSLAG: Eerste tijdvak CSE Tijd: 16.30 uur *
14 juni en 15 juni	Leerlingen ontvangen aanmeldingsformulieren voor profielverbetering bij hun mentor. Formulieren moeten op 15 juni vóór 9.00u ingeleverd worden bij Secretariaat. **
15 juni	Aanmelden voor herexamen Tijd: 08.00 - 10.00uur
19 juni t/m 30 juni	Centraal Schriftelijk Examen Tijdvak 2 (zie examenrooster)
27 juni	Diploma tekenen en foto's maken ***
6 juli	Diploma uitreiking (informatie volgt)
6 juli	UITSLAG: Tweede tijdvak CSE Uitslag wordt telefonisch doorgegeven

* **Gezakte kandidaten worden vanaf 14:00 gebeld**

** **Profielverbetering: Herkansing voor hogere cijfer**

*** **Diploma tekenen op school: PBL en PKL 8.00 am - 10.00 am TKL: 10.30 am - 12.00 pm**

Het tekenen van diploma neemt plaats in lokaal 14 en 15.

Mogelijkheid om foto's te maken en koppen

Wij willen u vriendelijk vragen om uw kind te steunen en te begeleiden gedurende de examenperiode. Een goed ontbijt is een pré. Houd er rekening mee dat alle examens om **7.30 uur** beginnen. Examenkandidaten dienen om **7.10 uur** in het examenlokaal aanwezig te zijn, alle leerlingen die in het zorglokaal zitten dienen om **6.55 uur** in het zorglokaal aanwezig te zijn.

Namens de directie, coördinatoren, mentoren en vakdocenten willen wij hierbij uw kind succes toewensen in deze voor hem/haar belangrijke en bepalende periode voor de toekomst.

Hopend u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Examencommissie

Tip: Voor goede voorbereiding examen kan er gebruik worden van de volgende sites:

www.nvon.nl

www.CambiumNed.nl

www.examen.nl

www.examenoverzicht.nl

www.cito.nl

www.N12Taalmenu.nl

www.lerenaarhetexamen.nl

BREN studies

www.rekentube.nl

www.ete.cw

www.examenblad.nl

Websites voor het oefenen van biologie:

TKL

BIOLOGIEPAGINA.nl:

Biologielessen.nl

[Oude Examens Biologie VMBO TL/GL Oefenen | Slaag in 2023 \(examenoverzicht.nl\)](http://Oude Examens Biologie VMBO TL/GL Oefenen | Slaag in 2023 (examenoverzicht.nl))

biologie vmbo GL en TL 2022 - Helpmijslagen.nl

biologie vmbo GL en TL 2023 - Helpmijslagen.nl

PKL

[Examens Biologie vmbo-kader \(KB\) oefenen op Biologiepagina.nl](http://Examens Biologie vmbo-kader (KB) oefenen op Biologiepagina.nl)

biologie vmbo KB 2023 - Helpmijslagen.nl

biologie vmbo KB 2022 - Helpmijslagen.nl

PBL

Examens Biologie vmbo-bb oefenen op Biologiepagina.nl

biologie vmbo BB 2023 - Helpmijslagen.nl

biologie vmbo BB 2022 - Helpmijslagen.nl

Voor alle klassen handige youtube pagina's om op te kijken;

[\(3\) Amoeba Sisters - YouTube](#)

[\(3\) Biologie met Joost - YouTube](#)

[\(3\) Biologie met mij - YouTube](#)

Rooster Eerste tijdvak **Centrale Schriftelijk Examens**
VSBO TKL / PKL / PBL

Datum			Centraal Schriftelijk Examens 2023		
			TIJD en VAK		
			4TKL	4PKL	4PBL
Ma	8	mei	CSE: NED 07.30 - 10.00	CSE: NED 07.30 - 10.00	CSE: NED 07.30 - 09.30
Di	9	mei	CSE: PAP 07.30 - 10.00	CSE: PAP 07.30 - 10.00	CSE: PAP 07.30 - 09.30
Wo	10	mei	CSE: Sector vak 07.30 - 10.00	CSE: BIO 07.30 - 10.00	CSE: BIO 07.30 - 09.30
Do	11	mei	CSE: ENG 07.30 - 10.00	CSE: ENG 07.30 - 10.00	CSE: ENG 07.30 - 09.30
Vr	12	mei	CSE: NASK 1 07.30 - 10.00	CSE: NASK 1 07.30 - 10.00	CSE: NASK 1 07.30 - 09.30
Ma	15	mei	CSE: WIS 07.30 - 10.00	CSE: WIS 07.30 - 10.00	CSE: WIS 07.30 - 09.30
Di	16	mei	CSE: SPA 07.30 - 10.00	CSE: SPA 07.30 - 10.00	CSE: SPA 07.30 - 09.30
Wo	17	mei	CSE: ECO 07.30 - 10.00	CSE: ECO 07.30 - 10.00	CSE: ECO 07.30 - 09.30
Ma	22	mei	CSE: M&M 2 07.30 - 10.00	CSE: M&M 2 07.30 - 10.00	CSE: M&M 2 07.30 - 09.30
Wo	24	mei	CSE: BIO 07.30 - 10.00		
Do	25	mei	CSE: NASK 2 07.30 - 10.00		

Rooster Tweede tijdvak Centrale Schriftelijk Examens

VSBO TKL / PKL / PBL

Datum			Centraal Schriftelijk Examens 2023		
			TIJD en VAK		
			4TKL	4PKL	4PBL
01 – 07 juni				CSPE	CSPE
Ma	19	juni	15.00 - 17.30 u <i>- Papiamentu</i>	11.30 - 14.00 u <i>- Papiamentu</i>	07.30 - 09.30 u <i>- Papiamentu</i>
Di	20	juni	15.00 - 17.30 u <i>- Adm. & Com.</i>	11.30 - 14.00 u <i>- Economie</i>	07.30 - 09.30 u <i>- Economie</i>
Wo	21	juni	07.30 - 10.00 u - Nask-I		
Do	22	juni	07.30 - 10.00 u <i>- Nederlands*</i> Nask-II	07.30 - 10.00 u <i>- Nederlands*</i>	07.30 - 09.30 u <i>- Nederlands*</i>
Vr	23	juni	07.30 - 10.00 u - Wiskunde	11.30 - 14.00 u <i>- Wiskunde</i>	07.30 - 9.30 u <i>- Wiskunde</i>
Ma	26	juni	07.30 - 09.30 u <i>- Biologie</i> Nask-I	07.30 - 10.00 u <i>- Biologie</i> 11.30-14.00 u <i>Nask-I</i>	07.30 - 09.30 u <i>- Biologie</i> <i>- Nask-I</i>
Di	27	juni	11.30 -14.00 u <i>- Engels</i>	07.30 -10.00 u <i>- Engels</i>	07.30 -09.30 u <i>- Engels</i>
Wo	28	juni	07.30 - 10.00 u - Economie 11.30 - 14.00 u <i>Spaans</i>	07.30 - 10.00 u <i>- Spaans</i>	07.30 -09.30 u <i>- Spaans</i>
Do	29	juni	07.30 - 10.00 u - Biologie	07.30-10.00 u <i>- Mens en Mij-2</i>	07.30-09.30 u <i>- Mens en Mij-2</i>
Vr	30	juni			07.30-10.00 u <i>- Mens en Mij-2</i> 11.30 - 14.00 u <i>-Zorg & Welzijn -</i> <i>Hospitality K&S -Techniek</i> <i>Alg.</i>

Toelichting

Alle in *cursief en oranje kleur* afgedrukte vakken betreffen de aangewezen examens. Deze worden examens niet op school afgenomen maar bij ETE. Leerlingen moeten bij dit examen een geldige ID bij zich hebben en moeten in hun schooluniform aanwezig zijn.

Boeken inleveren klas 4

Lokaalindeling voor boeken inleveren:

donderdag 25 mei 2023

Nr.	Klas	Lokaal	Mentor	Tijd
1	4BIMZ	9	KAJ	11:00 – 12:00
2	4BAH	26	BRE	11:00 – 12:00
3	4KA	7	FLN	9:00 – 10:00
4	4KMI	27	TOE	9:00 – 10:00
5	4KHZ	21	MRS	11:00 – 12:00
6	4TA-1	29	ILA	11:00 – 12:00

vrijdag 26 mei 2023

Nr.	Klas	Lokaal	Mentor	Tijd
1.	4TA-2	9	MAD	8:00 – 9:00
2.	4TTA	8	PHC	8:00 – 9:00
3.	4TTH	3	HUM	9:00 – 10:00
4.	4TZ	22	CIM	9:00 – 10:00

Afspraken bij het inleveren van boeken:

- Boeken overeenkomst dienen getekend te worden door ouders en leerlingen en ingeleverd te zijn bij mentor
- Leerlingen dienen thuis hun boeken te controleren
- Alles dat met potlood geschreven is in het boek moet gegumd worden
- Alle losse blaadjes moet geplakt worden
- Kaften die kapot zijn moeten geplakt worden
- Leerlingen die hun boeken kwijt zijn geraakt worden hiervoor in rekening gebracht door SIGE (FMS)
- Alle boeken gaan naar de vakdocenten na controle

Praktische regels die gelden tijdens de Centrale Examens

Regels omtrent schoolkleding en alle schoolregels blijven normaal van kracht. Zonder schooluniform word de examenkandidaat niet toegelaten tot het examen.

1. De examenkandidaat volgt de opdrachten die de surveillant geeft. Er is geen discussie mogelijk.
2. 15 minuten vóór aanvang van het examen worden de examenkandidaten tot het lokaal toegelaten.
3. De examenkandidaat komt rustig binnen om 7:10. We praten niet maar **fluisteren** als we in het examenlokaal zijn.
4. Schoolkleding moet in orde zijn; geen gekleurde haren, geen oorbellen(jongens), bij meisjes één oorbel per oor, geen petten, geen verscheurde broeken, broek mag niet 3/4 zijn, geen slippers en ook geen sandalen.
5. De examenkandidaat gedraagt zich beschaafd tijdens het maken van het examen, zodat anderen niet gestoord worden. Tijdens het examen gaat de examenkandidaat niet hardop gapen, uitrekken, geen geluiden maken, niet hardop met jezelf praten.
6. Alle tassen worden voorin de klas gelegd.
7. Alle telefoons staan **uit** in de tas of op het bureau van de surveillant, dus de telefoon mag niet bij de examenkandidaat zijn; smartwatches, google brillen , etui, earpiece zijn **niet** toegestaan.
8. Voordat de examenkandidaat met het werk begint is hij/zij **verplicht** zijn/haar **voor-** en **achternaam** en het **examenummer** op het antwoordblad en ook op het kladblaadje (s) te schrijven.
9. Gebruik **alleen** blauwe pen: het gebruik van correctievloeistof (typex) is **niet** toegestaan. Neem reserve blauwe pennen mee. Op het examen mag niet getekend worden.
10. Gebruik van woordenboek is toegestaan, zorg ervoor dat er niks geschreven staat in het woordenboek.
11. De examenkandidaten dienen samen met de surveillant het examen per bladzijde te controleren naar volledigheid.
12. Het eerste klokuur van het examen mag niemand het lokaal verlaten. De laatste 30 minuten van het examen ook niet.
13. Zorg dat je vóór de aanvang van het examen naar het toilet gaat; slechts bij **zeer** dringende gevallen mag je tijdens het examen, onder begeleiding van een surveillant, naar het toilet. De wc deur mag **niet** op slot terwijl de surveillant op je wacht.
14. Er worden geen inhoudelijke vragen aan de surveillanten gesteld; het is ook **ten strengste verboden spullen van elkaar te lenen** en contact met elkaar te hebben tijdens het examen. Slechts contact met surveillant is toegestaan , door een vinger op te steken als het dringend is en de surveillant zal naar jouw toelopen.
15. Indien je aan fraude schuldig maakt, hetzij vóór of tijdens het examen, gelden de in het Examenreglement vermelde regels. Woordenboek met info erin geschreven geldt ook als fraude. Rekenmachine **zonder** deksel zijn toegestaan.
16. Het is niet toegestaan om tijdens het examen iets anders dan schrijfgerei en de toegestane hulpmiddelen bij het desbetreffende examen op tafel te hebben. Alle andere zaken dan de benodigheden worden door de surveillant in bewaring genomen, vóór in het lokaal. Dus geen **etui op tafel**.
17. Examenkandidaten kunnen tijdens het examen een drankje en/of hapje nuttigen (mits dit niet storend is).
18. Alle examen papieren (met stempel) wordt door de school verstrekt. Als de examenkandidaat klaar is, levert hij/zij de opgavenblad, antwoordblad en kladblaadjes in.

19. Als de examenkandidaat klaar is met het examen moet hij/zij blijven zitten en geef een seintje aan de surveillant. De surveillant zal naar zijn/haar tafel lopen om zelf de examenblaadjes op te halen. De examenkandidaat wacht op het seintje van de surveillant om weg te gaan.

Overzicht hulpmiddelen centrale examens vsbo 2023

Hieronder staat een overzicht van alle hulpmiddelen die gebruikt kunnen worden tijdens het examen.

(behorend bij "Rooster en toegestane hulpmiddelen voor de centrale examens van de eindexamens en de landsexamens vwo, havo en vsbo in 2023")

Toegestane hulpmiddelen VSBO 2023

Vak	Leerweg	Hulpmiddel
Alle vakken	Alle leerwegen	Basispakket, bestaande uit: <ul style="list-style-type: none">- schrijfmateriaal incl. millimeterpapier- tekenpotlood- blauw en rood kleurpotlood- liniaal met millimeterverdeling- passer- nietmachine- geometrische driehoek- vlakgum- rekenmachine (zie 3.3)
Alle centrale examens	Alle leerwegen	Woordenboeken zie 3.1)
Moderne vreemde talen	Alle leerwegen	Woordenboeken (zie 3.2)
Wiskunde	Alle leerwegen	Naast of in plaats van de geometrische driehoek: een windroos Roosterpapier in cm ²
Nask1, Nask2	Alle leerwegen	Door het CvTE goedgekeurd informatiemateriaal (zie 3.4)
CSPE	PBL, PKL	De informatie over de benodigde materialen, grondstoffen, gereedschappen en/of hulpmiddelen bij de praktische opdrachten van het CSPE wordt elk jaar eerst in oktober van het jaar voorafgaand aan het examenjaar bekendgemaakt en daarna in februari van het desbetreffende examenjaar in de instructie voor de examinerator meegedeeld. Het gebruik van een woordenboek is vanaf 2022 naast het theoriedeel ook voor het praktijkdeel toegestaan.
	Hospitality Adm. & Com. Zorg & Welzijn	Computer en printer

3. Toelichting bij de tabel

3.1 Woordenboek Nederlands

ALLE VAKKEN

De centraal schriftelijke examens zijn in het Nederlands opgesteld (*uitzondering vormt een school op Curaçao die Papiamentu als instructie- en examentaal heeft en twee scholen op Sint-Maarten die Engels als instructie- en examentaal hebben*). Bij alle CSE's mogen woordenboeken gebruikt worden om de betekenis van woorden op te zoeken. Op de Engelstalige scholen mag een verklarend woordenboek EN-EN gebruikt worden en/of een vertaalwoordenboek (bijv EN-SP, SP-EN of EN-NE, NE-EN).

Woordenboeken mogen vanaf 2022 ook gebruikt worden bij de CSPE's, zowel bij het theoriegedeelte als het praktijkgedeelte.

Het gaat hierbij in principe om een eendelig verklarend woordenboek Nederlands (dus NE-NE). Maar omdat voor onze kandidaten een verklarend woordenboek niet altijd de meest voor de hand liggende optie is, mag ook een vertaalwoordenboek Nederlands plus een andere taal (zoals de thuistaal van de kandidaat) gebruikt worden (dus bijvoorbeeld NE-PA). Dit mag een woordenboek zijn in één of in twee banden, (dus bijvoorbeeld een deel NE-PA en een PA-NE).

Er bestaat (nog) geen verklarend woordenboek Papiaments (PA-PA), dus op de Papiamentstalige scholen moeten vertaalwoordenboeken (bijvoorbeeld PA-NE en NE-PA) gebruikt worden, en de kandidaat kan daarnaast eventueel een eendelig verklarend woordenboek (zoals NE-NE of SP-SP) gebruiken.

Een digitaal woordenboek is NIET toegestaan.

NB Het woordenboek kan een natuurlijk en vanzelfsprekend hulpmiddel zijn dat de kandidaat zekerheid verschaft bij een enkel woord; het kan ook leiden tot bijvoorbeeld tijdnoed als een kandidaat zekerheidshalve te veel woorden opzoekt. Bij vakspecifieke termen kan het woordenboek ook aanleiding geven tot verwarring. Een voorbeeld: eentonigheid heeft in het vak muziek een betekenis die niet strookt met de beschrijving in een woordenboek. In situaties zoals het voorbeeld bij het vak muziek is de vakinhoudelijke omschrijving de geldige; voor een inhoudelijk afwijkende omschrijving worden geen punten toegekend, ook niet als de kandidaat deze omschrijving letterlijk aan het woordenboek heeft ontleend.

3.2 Woordenboek bij Moderne Vreemde Talen (MVT)

Bij de examens MVT is ook een vertaalwoordenboek vanuit en naar de MVT toegestaan, in één band of in twee afzonderlijke delen (dus bijvoorbeeld SP-NE plus NE-SP). Daarnaast is ook een eendelig verklarend woordenboek in de MVT toegestaan (dus bijvoorbeeld EN-EN, SP-SP, FR-FR).

Een verklarend woordenboek NE mag dus bij alle vakken gebruikt worden en dit kan ook zinvol zijn bij de MVT examens Engels VSBO-TKL, Spaans van CvTE (niet van toepassing voor Curaçao) en Frans aangezien in deze examens ook vragen staan die in het Nederlands gesteld en beantwoord moeten worden.

Een beeldwoordenboek is ook toegestaan. Het gaat er om dat Nederlandse woorden effectief worden verklaard. Dat kan met een Nederlandse omschrijving, met een plaatje (beeldwoordenboek) of met een 'vertaling' in de thuistaal van de leerling.

3.3 Digitaal woordenboek

Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

3.3.1 Elektronische apparatuur

Horloges en zelf meegebrachte elektronische apparatuur en middelen met een telefoon- of camarafunctie zijn niet toegestaan. Hierbij gelden ook googlebrillen en oortjes/gehoor- apparaten. Als blijkt dat de kandidaat tijdens het examen tegen bovenstaande regel handelt, dan wordt dat beschouwd als een onregelmatigheid.

3.4 (Elektronische) Rekenmachine

Bij **wiskunde** KB/PKL en GL/TL, **nask 1** KB/PKL en GL/TL, **nask 2** GL/TL en bij de cspe's PKL voor **bouwtechniek** moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen tevens beschikken over toetsen voor pi, x tot de ye macht, x kwadraat, 1/x en sin/cos/tan in graden (en hun inversen).

Bij **wiskunde** BB/PBL moet de rekenmachine naast de grondbewerkingen beschikken over toetsen voor x kwadraat en (tweedemachts) worteltrekken.

Bij alle overige vakken zijn de grondbewerkingen optellen, aftrekken, vermenigvuldigen en delen voldoende. Meer mogelijkheden mag, maar: de rekenmachine mag niet één of meer van de volgende eigenschappen hebben:

- lichtnetaansluiting tijdens het examen,
- opladen tijdens het examen,
- schrijfol, alarm of ander geluid,
- alfanumeriek (letters op scherm)*, - grafieken weergeven,
- zend- of ontvanginginstallatie.

Meerregeligheid van het scherm wordt in de criteria niet genoemd. Dit houdt in dat een meerregelige machine niet is verboden als hij aan de overige criteria voldoet. Wel is het zo dat de meerregelige machines mogelijkheden hebben die bij de eenregelige machine ontbreken, zoals het maken van tabellen.

Bij de huidige centrale examens is niet gebleken dat die extra mogelijkheden de kandidaat voordeel bieden. Naast de rekenmachine van Facet is het voor kandidaten bij de flexibele digitale examens PBL en PKL toegestaan hun eigen rekenmachine te gebruiken.

* Bedoeld is dat er geen teksten kunnen worden ingevoerd of uitgelezen, zoals bijvoorbeeld met de mobiele telefoon wel kan. De letters 'sin' als afkorting van sinus worden in dit verband dus niet als alfanumeriek beschouwd.

3.5 Informatieboek bij Nask1 en Nask2

Bij het centraal examen Nask1 in alle leerwegen en Nask2 in de gemengde en theoretische leerweg heeft de kandidaat op het centraal examen informatiemateriaal nodig.

Goedgekeurd zijn:

Voor BB/PBL: BINAS vmbo-basis, informatieboek nask 1 (2e editie, ISBN 978-90-01-80067-3)

Voor KB/PKL en GL/TL: BINAS vmbo-kg, informatieboek voor nask 1 en nask 2 (2e editie, ISBN 978.90.01.80069.7)

